

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 50.—	celo leto naprej . . . K 55.—
pol leta . . . „ 25.—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta . . . „ 13.—	„ 13.—
en mesec . . . „ 4-50	celo leto naprej . . . K 60.—

Vprašanjem glede inseratov, se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
 Pravištevno (priliježi levo) Knaifova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer izveniš nadelje in praznika.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin, dvakrat po 11 vin, trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vin, parte in zahvale (enak prostor) 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakaznici.
 Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
 „Narodna tiskarna“ telefona št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej . . . K 48.—	četrt leta . . . 12.—
pol leta . . . „ 24.—	na mesec . . . 4.—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo, dokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaifova ulica št. 5 v L. nadstr. levo, telefona št. 84.

Odkrita zarota proti svobodi in narodnemu ujedinjenju.

Izdajalci republikanci in generali. — Rovarenje ostankov stare Avstro-Ogrske z republiko in federalizmom. — Načrt aretirati celo Narodno Vijeće, proglasiti diktaturo oficirsko seljaško delavskega sovjeta in proglasiti hrvatsko republiko. — General Lipovščak aretiran. — Kaj je z Italijani, severno mejo in narodno svobodo?

Zagreb, 22. novembra. Ob pol 12. uri ponoči. Že nekaj časa sem se opazila, da agitirajo razni sumljivi elementi, v pretežni meri za republiko in da se v tej agitaciji odlikujejo različni ljudje, ki niso imeli nikdar ničesar skupnega, ali pa najmanj niso bili nikdar republikanci. To so različni kmetijski elementi, konservativni politiki, agitatorji-kričaki, uradniki in bivši oficirji avstro-ogrške armade. Visti, ki so prihajale v zadnjem času iz raznih držav, ustanovljenih na teritoriju bivše Avstro-Ogrske, potrjujejo, da se je tudi drugod opazilo gibanje izvestnih elementov, da bi v mejah teh držav povzročili splošen razkroj in da so imeli povsod vmes svojo roko razni generali, ki so prišli vsled dogodkov v zadnjem času v povsem drug položaj, kakor so si ga prej predstavljali. Ti generali ne morejo pozabiti, da so bili nekoč temelji in stebri hrvatskega režima, iz katerega so črpali zase vse mogoče udobnosti in koristi. Ti generali se sedaj mešajo med demokrate in skušajo s spretnimi intrigami ustvariti položaj, ki bi jim nudil iste koristi in udobnosti, kakor v stari Avstro-Ogrski pod vladjo Habsburžanov.

To potrjujejo iz Budimpešte in z Dunaja došle vesti, ki vedo povedati o tem, da tudi tam širijo izvestni krogi gibanje, ki je naperjeno proti tamkajšnjim vladam. Na drugi strani pa tudi ni moglo ostati prikrito, da se bivši vladar Karel še ni odpovedal prestolu, marveč da čaka še vedno v rezervi in zasedi in gleda, kako se bodo razvile razmere, da bi mogel znova stopiti na plan. Mogoče je, da prihajajo ti poskusi od strani, ki še vedno upa, da bo

mogla na razvalinah stare habsburške monarhije rekonstruirati staro Avstro-Ogrsko.

Seveda se mora tak poizkus posluževati najpopularnejših gesel. Z agitacijo morajo harangvirati mase in vzbujati najnižje instinkte.

Ni se torej čuditi, da operirajo oni činitelji na slovanskem jugu, zlasti na Hrvatskem, z boljševismom ter z vojaškimi, kmetijskimi in delavskimi sveti. In to na našem jugu, kjer je vprašanje krajevine v najožji in najtesnejši zvezi z našo bodočnostjo, to je s popolnim narodnim ujedinjenjem. V tej svoji agitaciji so se polastili tudi republikanske ideje.

Značilno je, da so vrgli prav tisti krogi, ki so bili skozi vso dobo do najnovejšega časa stebri habsburškega sistema in še do včeraj nositelji dinastičnih čustev ter opora dunajske politike, bakljo razdora in požiga med narod s tem, da so postavili preporno vprašanje za ali proti republiko in dnevni red ter je po krivem iztovetili z demokratizmom. Zavzeli so se zanj s strastjo, ki je mnoge, ki niso poučeni o dejanskem položaju in ki ne vidijo dije, ko do domačega plota, tako zaslepla, da se več ne zavedajo in tudi ne vidijo, da danes vprašanje državne oblike ni prvo, da ga je treba prepuštili konstituenti, pač pa je glavno vprašanje, kako bi se dalo izvesti in uresničiti popolno narodno ujedinjenje in edinstvo ter uveljaviti in zagotoviti ves narodni naš teritorij.

Tako so se angažirali na Hrvatskem znani Stipa Radić, frankovci in

sorodni elementi, dočim stoji stara socijalno - demokratska stranka v tem vprašanju popolnoma ob strani in se v nobenem oziru ne udeležuje pri tej agitaciji. Očividno je, da njeni voditelji in člani ne zaupajo c. kr. republikancem in da avertirajo socialisti ne marajo v tem vprašanju korakati v jedni vrsti s s frankovci in sorodnimi živili. Značilno je, kako si ti elementi predstavljajo republiko in federalizem. Po različnih kmetijskih okrajih agitira Radić za republiko s tem, da slika to državno obliko kot nekako strahovlado proti »kaputlsem« (gospodi) kot državo brez davkov, kjer se bo delilo, kjer bo vsak državo v popolnoma anarhističnem smislu. On in njegovi istomišljenici širijo med vojaki republikanske letake, delijo kokarde z napisom: »Živela republika«. Pri tej agitaciji so se opazile razne sumljive osebe in figure in očutili so se tudi prsti oficirske zarote.

Zadnje dni se je Narodnemu Vijeću zaupno poročalo, da obstoje niti, ki vodijo z Dunaja in Eckertsau do gotovih generalov, ki so se v zadnjem času zbrali v Zagrebu. Dognalo se je, da vodijo te niti preko Radićeve seljaške stranke in preko raznih republikanskih agitatorjev v zagrebske maloobrtiške kroge. Zgoraj označeni živili so harangvirali hrvatske separatiste s federalizmom, s strahom pred narodnim ujedinjenjem, s strahom pred srbskim imperijalizmom in z agitacijo proti dinastiji Karadjordjevičev — s strahili, katerih so se razni nadvojvode in njim udani brokrati posluževali pred vojno in v času hrvatsko-srbskih borb. Tisti, v

katerih interesu so se pojavili poskusi, ustvariti vojaške svete dragod, so poskusili k nam od zunaj zanesti republikansko idejo. Dejstvo je, da so v zadnjih dneh prihajali z Dunaja gotovi agitatorji z namenom, da bi čim najbolj povečali zmedo v naših krajih ter ustvarili ugoden teren za sprejem od njih propagiranih idej.

Danes se je posrečilo pravočasno zaslediti veliko pripravljeno zaroto raznih takih sumljivih in temnih elementov.

Zarotniki so imeli namen strmoglaviti celotno Narodno Vijeće, aretirati njegove člane, preprečiti naše popolno ujedinjenje, vzpostaviti diktaturo vojaškega sveta po okusu Stjepana Radića ter proglasiti republiko pod vojaško diktaturo, ki bi bila samo sredstvo, da bi ti zločinci in izdajalci domovine privedli našo jugoslovansko očetnino v stari nemški in avstrijski suženjski jarem.

Niti pomisliti ne smemo, kaj bi se zgodilo z našim ogroženim ozemljem, ako bi se ta protirevolucija posrečila, kaj bi bilo z našim severnimi mejami in kakšen kaos bi nastal pri nas in v vsi ostali Jugoslaviji: zakaj mogoče je, da so s to protirevolucijo v zvezi Italijani sami.

Časnikarski osek Narodnega Vijeća je izdal nocoj ob poznuri uradno poročilo:

Nocoj se je odkrila velika

zarota bivših avstro-ogrskih oficirjev. General Lipovščak je hotel izvesti protirevolucijo s tem, da je s pomočjo oficirsko - vojaško - seljaškega sveta nameraval odstraniti celotno Narodno Vijeće, mesto njega vzpostaviti vojaški režim in uvesti vojaško diktaturo.

Dan za izbruh te protirevolucije je bil določen na 25. t. m. na dan glavne skupščine Radićeve seljaške stranke. Hotelo so aretirati vse voditelje Narodnega Vijeća v noč od 22. na 23. t. m. ter jih učitizaneškodljive. To je izrečeno priznati eden izmed aretiranih zarotnikov. V zaroto je zapletenih več višjih in nižjih častnikov, ki so se v zadnjem času odlikovali kot izredno goreči propagatorji takozvane republikanske ideje.

General Lipovščak, stotnik Valentečkovič in več drugih zarotnikov je že pod ključem. V teku je natančna in obširna preiskava, ki pokaže v koliko je ta protirevolucija in zarota v zvezi z italijanskim prodiranjem v naših krajih in madžarskimi izživljanji, odnosno z dunajsko kamarijo in z italijanskim madžarskim sporazumom.

Ker je preiskava še v teku, za sedaj še ne moremo priobčiti nadaljnjih podrobnosti.

Predsednik Masaryk.

Neki slovanski politik piše o Masaryku v »Information« med drugim:

Vseučilišni profesor dr. Masaryk je prvi predsednik neodvisne republikanske češke države. Tudi predsednik Teodor Wilson je prišel z visoke šole v politiko, v kateri se je povzpelo do največje stopnje. Sploh je mnogo sorodnih potez med poglavarjem Zjedinenih držav in poglavarjem nove češke države. Oba sta bila učitelja, pisatelja, kritika, reformatorja, predno sta posegla v politiko. Oba je botevala vojna v svoj vrtnici, oba je visoko dvignila. Wilson je dandanašnji avtoriteta, katero priznavajo vsi narodi na svetu, Masaryk velja v svojem narodu za ustanovitelja državne samostojnosti in za osvoboditelja Slovakov izpod madžarskega jarma. Kakor je bil »oče domovine« Fran Palacky, tako je tudi Tomaž Garrique Masaryk Moravec. In kakor njegov veliki rojak tako se je tudi on izobrazil v tujini, tudi v Ameriki. Pri moži, ki je prekoračil šestdeseto leto, je povzročila vojna pravo revoluto. Zapustil je svojo učno stolicu in svojo družino ter šel preko Švice na Francosko, Angleško, Severno Ameriko, Rusijo. Neizmerno je potoval, delal z mladeniškim elanom, agitiral, nabiral vojake, postavil legije, je bil zunanji minister, finančni in vojni in eni osebi. Poleg tega informator Wilsona, Greva, Lloyd Georgea, Poincareja, Brianda, Clemenceaua, umorjenega Carsa, Miljukova,

Lwowa in Kerenskoga v slovanskih rečeh, o avstrijskih razmerah, o mišljenju in valovanju v češkem narodu. On sam, čisto sam, le z malim številom adeptov in pomočnikov je izvršil oštrše delo. Kajti on je pridobil entente sile, zlasti Wilsona, zastvar češko-slovanskega in jugoslovanskega naroda in jma obdržal njihovo naklonjenost. On je vodil Wilsonu roko, ko je pisal noto. On mu je sugeriral njihovo vsebino in tendenco. On je dosegel to, da je Wilson poslal ameriške čete in tehnična sredstva preko oceana v svrhu osvoboditve malih narodov. Velike, ne slutene, čudežne reči so se posrečile njegovemu prizadevanju, njegovemu pletoveru, njegovemu pritiskanju, njegovi sili. Svet vidi sedaj njihov učinek, njihov rezultat in bogate sadove. Kadar bo sam pričel opisovati, kaj je storil, daleč proč od svojega naroda in svoje domovine, za nju v štirih vojnih letih, kako je polagal kamen le kamnu, da narodu ustanovi svobodo, jo razširi in zagotovi, potem šele bomo videli, kaj zamore posameznik, čegar delovanje preveča ljubezen in udanost.

MANIFEST RUSKE VLADE V OMSKU.

Pariz, 22. novembra. Provizorična vlada v Rusiji, ki ima sedaj svoj sedež v Omsku, je izdala na ruski narod manifest, v katerem poziva vse pokrajinske vlade in vse ruske državljane, naj se pridružijo v borbi proti boljševikom in ustvarijo novo na demokratskih na-

čelih slonečo jedinstveno veliko Rusijo. V manifestu se pravi ob koncu: Provizorična vlada vsruska se nadeja v globokem prepričanju, da se bodo vsi narodi velike Rusije, uvažujoč smrtno nevarnost, ki grozi domovini s strani Nemcev, Ogrov in njih prijateljev in zaveznikov boljševikov zbrali okrog centralne ruske vlade ter storili vse, da se napravi konec neizrečenemu trpljenju naše domovine in da iz razvalin svetovne vojne zopet vstane velika ujedinjena Rusija. V to svrhu se ima osnovati velika ruska armada, ki ima pod staro trobojnico takoj pričeti borbo proti boljševikom.

Bivši cesar Karel v Švici.

Pariz, 22. novembra. »Petit Parisien« javlja iz Curiha, da se namerava bivši avstrijski cesar Karel nastaniti na gradu Warteck, ki je last vojvode Parmškega in leži blizu Rorschacha v kantonu Appenzell. Najprej pride tjakaj bivša cesarica Zita, katero bo spremljalo več bivših nadvojvod.

Nobenih živil za Nemčijo.

Frankfurt, 21. novembra. (K. u.) »Frankfurter Zeitung« poroča iz Haaga: Aproximacijski svet aliranih dežel izjavlja, da se ne sme poslati v Nemčijo nobenih zalog, dokler svet natančno ne ve, kakšne so razmere na Nemskem.

Vprašanje glede zahtevkov uradnikov in častnikov.

Dunaj, 21. novembra. (K. u.) Pri državnem uradu za zunanje zadeve se je danes sestala konferenca odposlancev vseh narodnostnih držav, nastalih na ozemlju nekdanje Avstrije, da se uredi vprašanja glede zahtevkov uradnikov in častnikov. Za začasno reševanje nujnih odredb je konferenca ustanovila posebne komisije. Končni dogovori se bodo ugotovili najbrž šele v zvezi z mirovnimi pogajanjmi. Nemško-avstrijska država bo zahtevke v Nemški Avstriji bivačih uradnikov in častnikov izpolnjevala kot zaupnica vseh narodnosti in sicer v breme skupne lastnine teh narodnosti, katero ima v svoji posesti. Glede se aktivno službe častnikov je nemško-avstrijska vlada med drugim določila: S 1. januarjem 1919. se vsi generali brez ozira na njihovo službeno dobo upokoje s prejemki njihovega činovnega razreda. Vojaški gašisti 6. činovnega razreda, ki so doslužili 30 let, gašisti ostalih činovnih razredov, ki so prekoračili 60. starostno leto ali doslužili 40. službeno leto, se istotako upokoje. Gašisti, ki še ne služijo 10 let in ki se hočejo posvetiti civilnemu poklicu, preimejo enkratno odpravnino. Da se morejo kdaj pristojbine vojaških gašistov ostalih narodnih armad, ki služujejo v Nemški Avstriji ali so v bolnišnicah, zahte-

Češki čete na Madžarskem.

Budimpešta, 21. novembra. (K. u.) Ogrski brzojavni urad.) Vojno ministrstvo poroča o četah, nahajajočih se na ozemlju madžarske narodno-republike nastopno: Češke čete, ki so udrele na Gorenje Ogrsko, imajo po sem došli vesteh enotno vodstvo. Neresnična je trditve, da so prilomastile samo neradne čete. Včeraj so pri Lomaču napadle sovražne patrulje naše obrambne čete, branče Požun; vendar so se morale umakniti. Češki poveljnik v Malački je izjavil k niemu poslanemu parlamentu, da napadalci niso bile redne češke čete, marveč revolucionarni kmetje. Dospele so tudi vesti vojnemu ministrstvu, da nameravajo češke čete udreti v smeri proti Bartfi. Naše meje so zavarovane in morebiten upad čeških čet bo imel zanje slabe posledice. Vojno ministrstvo je prejelo tudi obvestilo, da so redne čete v velikih skupinah dospele v dolino Moldave in Bistric na črti Piatra-Bazau.

SVI NA KOLODVOR!

Danes ob pol 8. zjutraj se pripelje v Ljubljano 600 Francozov in 10 Američanov. Priredimo jim dostojen sprejem!

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.